

ΠΑΣΕΠΠΕ

ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΣ ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

Παραγωγή Περιβαλλοντικών Έργων στην Ελλάδα

Κριτήρια Καταλληλότητας Εταιρειών για την
Παραγωγή Περιβαλλοντικών Έργων στη χώρα.

Κών/νος Κρεμαλής
Διπλ. Χημικός Μηχανικός ΕΜΠ
Γεν. Γραμματέας Δ.Σ. ΠΑΣΕΠΠΕ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

- ▶ Σχεδιασμός, Κατασκευή και Λειτουργία Περιβαλλοντικών Έργων.
- ▶ Κριτήρια Επιλογής ή Δικαίωμα Συμμετοχής Οικονομικών φορέων σε Δημόσιες Συμβάσεις. Βασικές Κατευθύνσεις Ευρωπαϊκών Οδηγιών.
- ▶ ν. 4412/2016. Κριτήρια Επιλογής ή Δικαίωμα Συμμετοχής.
- ▶ Συμπεράσματα. Προοπτικές

Σχεδιασμός, Κατασκευή και Λειτουργία Περιβαλλοντικών Έργων

► Παραδείγματα Περιβαλλοντικών Έργων.

- Επεξεργασία νερού και αστικών λυμάτων
- Μηχανική διαλογή στερεών αστικών απορριμμάτων
- Ξήρανση βιολογικής λάσπης
- Κομποστοποίηση
- Επεξεργασία υγρών βιομηχανικών αποβλήτων
- Καύση Ν/Σ απορριμμάτων
- Παραγωγή ενέργειας από βιομάζα
- Καθαρισμοί απαερίων από ρύπους

► Η βαρύτητα του βασικού ή λειτουργικού σχεδιασμού (PROCESS DESIGN) στην πλήρη μελέτη των Περιβαλλοντικών Έργων.

- Εφαρμογή PROCESS DESIGN: Εφαρμογή υφιστάμενης μεθόδου (μετά μελέτες σκοπιμότητας). Ισοζύγια μάζας-ενέργειας. Σχεδιασμός ή επιλογή εξοπλισμού. Διάταξη εξοπλισμού στο χώρο. Ρυθμίσεις-Αυτοματισμοί για αποδοτική και ασφαλή λειτουργία.
- Ανάπτυξη PROCESS DESIGN. Εμπλουτισμός τεχνογνωσίας με Εφαρμοσμένη Έρευνα και Καινοτομίες.
- PROCESS DESIGN και αντιστοίχιση με γνωστικά αντικείμενα σπουδών. Εμπειρία.

Σχεδιασμός, Κατασκευή και Λειτουργία Περιβαλλοντικών Έργων

► Πλήρης Μελέτη Περιβαλλοντικών Έργων (PLANT DESIGN).

Κεντρική Τεχνική Ευθύνη Υπεύθυνου Μηχανικού (Project Engineer) για:

- Οργάνωση, Συντονισμό, Δ/νση Ομάδας Έργου.
- Εφαρμογή Προδιαγραφών και Κανονισμών, Ασφάλειας, Υγιεινής Προστασίας του Περιβάλλοντος.
- Κοστολόγηση των Έργων.
- Commissioning

► Άσκηση Επαγγελματικών Δραστηριοτήτων στα ανωτέρω από Οικονομικούς φορείς στη βάση των αρχών της επαγγελματικής ελευθερίας και των Ευρωπαϊκών Οδηγιών.

- Μελέτες Έργων. Επιβλέψεις κατασκευής. Commissioning.
- Κατασκευή Έργων.
- Μελέτη-Κατασκευή-Λειτουργία-Συντήρηση Έργων.

Κριτήρια Επιλογής ή Δικαίωμα Συμμετοχής Οικονομικών φορέων σε Δημόσιες Συμβάσεις. Βασικές Κατευθύνσεις Ευρωπαϊκών Οδηγιών.

► Γενικές Αρχές.

- Ισότιμη αντιμετώπιση οικονομικών φορέων χωρίς διακρίσεις. Διαφάνεια. Ελευθερία του Ανταγωνισμού. Αποτροπή στρεβλώσεων λόγω σύγκρουσης συμφερόντων.
- Προσδιορισμός του λειτουργικού σκοπού ή του κύριου αντικειμένου του Έργου. Κανονισμός CPV.
- Ενιαίος προϋπολογισμός των έργων με βάση το κύριο αντικείμενο, όταν τα τμήματα μιας σύμβασης δεν μπορούν να διαχωρισθούν αντικειμενικά.

► Δημόσιες Συμβάσεις Έργων (Άρθρο 2 Οδηγίας 2014/24/ΕΕ).

- Εκτέλεση ή συγχρόνως μελέτη και εκτέλεση εργασιών (Κωδικοί CPV Παραρτήματος II Οδηγίας 2014/24/ΕΕ και Παραρτήματος I Οδηγίας 2014/25/ΕΕ).
- Εκτέλεση ή συγχρόνως μελέτη και εκτέλεση έργου, που εξυπηρετεί μια τεχνική ή οικονομική λειτουργία.
- Υλοποίηση με απαιτήσεις που ορίζονται από την αναθέτουσα αρχή που ασκεί καθοριστική επίδραση στο είδος ή τη μελέτη του έργου.

Κριτήρια Επιλογής ή Δικαίωμα Συμμετοχής Οικονομικών φορέων σε Δημόσιες Συμβάσεις. Βασικές Κατευθύνσεις Ευρωπαϊκών Οδηγιών.

- Επικουρικές δραστηριότητες αγορών: Δραστηριότητες για υποστήριξη των αναθετουσών αρχών είτε προς την τεχνική υποδομή τους, είτε συμβουλευτικές για τη διεξαγωγή των διαγωνισμών, είτε διαχείρισης των διαδικασιών εκτέλεσης για λογαριασμό τους.
- Διαγωνισμοί μελετών: Δυνατότητα μιας αναθέτουσας αρχής να αποκτά μια μελέτη ή ένα σχέδιο στους τομείς της χωροταξίας, της πολεοδομίας, της αρχιτεκτονικής και των έργων μηχανικού με απονομή βραβείων ή χωρίς.
- Διαγωνισμοί για μελέτη-κατασκευή ειδικών έργων όπως π.χ. είναι τα περιβαλλοντικά: Κλειστή διαδικασία, με διαπραγματεύσεις ή ανταγωνιστικό διάλογο και διαφανείς διαδικασίες.

Συμπέρασμα:

Οι ως άνω κανόνες προσδιορίζουν με επάρκεια τις ευθύνες των αρχών που αναθέτουν την εκτέλεση Δημοσίων Συμβάσεων και τις ευθύνες όσων τις υλοποιούν.

Κριτήρια Επιλογής ή Δικαίωμα Συμμετοχής Οικονομικών φορέων σε Δημόσιες Συμβάσεις. Βασικές Κατευθύνσεις Ευρωπαϊκών Οδηγιών.

- ▶ Κριτήρια επιλογής, συνδεδεμένα με το κύριο αντικείμενο της σύμβασης.

Εγγραφή σε Εμπορικά ή Επαγγελματικά Μητρώα.

Οικονομική και Χρηματοοικονομική Επάρκεια.

- Τραπεζικές Βεβαιώσεις ή Ασφάλεια Κάλυψης Επαγγελματικών Κινδύνων.
- Οικονομικές Καταστάσεις όταν απαιτείται από τη νομοθεσία η δημοσίευση τους.
- Ολικός κύκλος εργασιών ή κύκλος εργασιών για το αντικείμενο του διαγωνισμού, τριών τελευταίων οικονομικών χρήσεων.

Παρατήρηση:

Για την ενίσχυση των ΜΜΕ αυτές μπορούν να συμμετέχουν με την απαίτηση ο ελάχιστος ετήσιος κύκλος εργασιών τους να μην υπερβαίνει το διπλάσιο της αξίας της σύμβασης.

- ▶ Τεχνική Ικανότητα.

- Πιστοποιητικά εμπειρίας και οργάνωσης.
- Επαγγελματικά προσόντα διευθυντικών στελεχών στο μέτρο που δεν λαμβάνονται υπόψη ως κριτήριο ανάθεσης.

ν.4412/2016. Κριτήρια Επιλογής ή Δικαίωμα Συμμετοχής.

► Κατηγορίες Έργων (Μητρώα ΜΕΚ και ΜΕΕΠ).

- Εγχώριος προσδιορισμός αντί εφαρμογής του CPV.
- Έξι κύριες κατηγορίες. Περιλαμβάνονται «Οικοδομικά Έργα», «Η/Μ Έργα» χωρίς προσδιορισμό λειτουργικού σκοπού. Οι επιχειρήσεις του ΜΕΕΠ οργανώνονται σε κατηγορίες ή τάξεις ανάλογα με τα στελέχωση τους με Μηχανικούς του ΜΕΚ και την οικονομική τους επιφάνεια.
- Οι απαιτούμενες εργασίες και οι προϋπολογισμοί για κάθε κατηγορία προσδιορίζονται από τους Μελετητές με αναφορά στον Κανονισμό Προεκτιμώμενων Αμοιβών Μελετών και Υπηρεσιών (ΚΠΑΜΥ). Προκύπτουν με τον τρόπο αυτό οι εργολήπτες που δικαιούνται να συμμετέχουν στους διαγωνισμούς.
- Τα Έργα Καθαρισμού και Επεξεργασίας νερού και αποβλήτων (ΚΑΘ), αποτελούν Κατηγορία Έργων σύμφωνα με τους Ορισμούς του νόμου αλλά όχι σύμφωνα με την τρέχουσα πρακτική που τα προσδιορίζει ως εξειδικευμένες εργασίες. Η παρ. 1(δ) του Άρθρου 76 ορίζει:

«Αν το έργο περιλαμβάνει αποκλειστικά αντικείμενο εξειδικευμένων οικονομικών φορέων του ΜΕΕΠ, δικαίωμα συμμετοχής στη διαδικασία σύναψης της σύμβασης, έχουν οικονομικοί φορείς εγγεγραμμένοι στην αντίστοιχη κατηγορία και οι αντίστοιχοι εξειδικευμένοι οικονομικοί φορείς, αν υπάρχουν στις αντίστοιχες τάξεις».

ν.4412/2016. Κριτήρια Επιλογής ή Δικαίωμα Συμμετοχής.

- Οι απαιτούμενες εργασίες για τα έργα ΚΑΘ, προσδιορίζονται με βάση τον ΚΠΑΜΥ από Μελετητές Υδραυλικών (ΠΜ ή ΤΜ) και Η/Μ Έργων. Με βάση όμως το ΠΔ 247/97 αρμόδιοι μελετητές για το βασικό σχεδιασμό είναι οι μελετητές των Χημικών Εγκαταστάσεων.
- Οι προϋπολογισμοί των έργων ΚΑΘ δεν αυτονομούνται αλλά διασπώνται σε κατηγορίες, συνήθως Έργων ΠΜ και Έργων Η/Μ προκειμένου να δικαιούνται συμμετοχής αντίστοιχοι εργολήπτες του ΜΕΕΠ, σε πλήρη αντίθεση με το Άρθρο 3 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ «Περί Μικτών Συμβάσεων». Σε Κανονισμό του ΕΠΕΡΑΑ για τον σχεδιασμό των Σταθμών Βιολογικής Καθαρισμού Λυμάτων ο προϋπολογισμός που αντιστοιχεί σε εργολήπτες ΚΑΘ ορίζεται ως ποσοστό (20%) των Η/Μ Έργων.

ν.4412/2016. Κριτήρια Επιλογής ή Δικαίωμα Συμμετοχής.

► Κατηγορίες Μελετών (Μητρώα Μελετητών).

- Εγκώριος προσδιορισμός στους ορισμούς του νόμου και σε εμβόλιμο Παράρτημα, εκτός των Παραρτημάτων της Οδηγίας. Διατήρηση Υφιστάμενων Κατηγοριών με αντιστοίχιση Μελέτης και ειδικότητας Μελετητή σύμφωνα με Γνωμοδοτική Επιτροπή που λειτούργησε στο ΥΠΕΧΩΔΕ.
- Απόκλιση από τους ορισμούς των Ευρ. Οδηγιών για τις Δημόσιες Συμβάσεις, προκειμένου να διατηρηθεί η διάκριση μεταξύ μελετητών και κατασκευαστών. Απουσία Μητρώου Μελετητών-Κατασκευαστών.
- Παρά τον ορισμό της «Κύριας Μελέτης» που συνδέεται με το βασικό σχεδιασμό ενός έργου, η κατηγοριοποίηση ορισμένων μελετών δεν ανταποκρίνεται στον ορισμό.
- Έλλειψη περιεχόμενων μελετών και αμοιβών στον ΚΠΑΜΥ για πλήθος μελετών (π.χ. Βιομηχανικές και Ενεργειακές Μελέτες Χημικών Εγκαταστάσεων, Έργα Πληροφορικής και Δικτύων κ.τ.λ).
- Ένταξη των μελετών των έργων ΚΑΘ, των ΧΥΤΑ και των Έργων Καθαρισμού Βιομηχανικών Αποβλήτων, στις Υδραυλικές Μελέτες ως «Έργα Αποχέτευσης», παρά την Οδηγία 2014/25/ΕΕ.

ν.4412/2016. Κριτήρια Επιλογής ή Δικαίωμα Συμμετοχής.

- Διάκριση των Μελετητών σε κατηγορίες και τάξεις. Εξατομίκευση των Προεκτιμώμενων Αμοιβών του ΚΠΑΜΥ ανά είδος εργασιών και αντιστοίχιση με ειδικότητα Μελετητή.
- Επιλογή Μελετητών του Μητρώου (Φυσικών Προσώπων και Εταιρειών) με την ευθύνη των αναθετουσών Αρχών με σύγχρονο προσδιορισμό του χρόνου απασχόλησης τους, εφόσον δεν υφίστανται Προεκτιμώμενες Αμοιβές στον ΚΠΑΜΥ.
- Οι Μελετητές προσδιορίζουν τους Οικονομικούς Φορείς του ΜΕΕΠ, που θα συμμετέχουν σε διαγωνισμούς κατασκευής των έργων.
- Οι Μελετητές του Μητρώου απαιτείται να συνεργάζονται υποχρεωτικά με τους εργολήπτες. Απόκλιση από το Άρθρο 3 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ περί του νομικού καθεστώτος, που διέπει τις «Μικτές Συμβάσεις» δηλαδή Παροχή Υπηρεσίας και Κατασκευής Έργου.

Συμπεράσματα

- Σαφής απόκλιση των ρυθμίσεων του ν.4412/2016 από το πνεύμα και το γράμμα των Ευρωπαϊκών Οδηγιών. Είναι εμφανείς οι γραφειοκρατικές, δαιδαλώδεις και συντεχνιακές ρυθμίσεις στο ν.4412/2016.
- Δεν υφίσταται κατηγοριοποίηση περιβαλλοντικών έργων σύμφωνα με το CPV, ώστε να υπάρχει αντίστοιχη εγγραφή στα Μητρώα οικονομικών φορέων. Η οργάνωση επομένως των Μητρώων συγκρούεται με τις βασικές αρχές των Οδηγιών.
- Δεν υφίστανται Μητρώα Μελετητών-Κατασκευαστών για εξειδικευμένα έργα.
- Ελλείπει ο βασικός σχεδιασμός (PROCESS DESIGN) των περιβαλλοντικών έργων από τον ΚΠΑΜΥ για τα έργα ΚΑΘ.
- Τα κριτήρια εγγραφής φυσικών προσώπων και Εταιρειών στα Μητρώα είναι αντιεπιστημονικά και εκτός των αρχών της επαγγελματικής ελευθερίας.

Συμπεράσματα

- Τα έργα ΚΑΘ δεν αυτονομούνται ως κατηγορία σύμφωνα με τις Ευρ. Οδηγίες και δεν προβλέπεται ενιαίος προϋπολογισμός για την κατασκευή τους. Αντίθετα διασπώνται οι προϋπολογισμοί των έργων ΚΑΘ πράγμα που αντικειμενικά δεν μπορεί να ισχύει.
- Η εξατομίκευση αμοιβών κάθε συντελεστή σε μία πλήρη μελέτη ενός έργου με ευθύνη του Κράτους, δεν ισχύει στην πράξη.
- Το υφιστάμενο σύστημα δεν ευνοεί και μάλλον αδιαφορεί για δράσεις των οικονομικών φορέων σε εφαρμοσμένη έρευνα και καινοτομία. Όπου υπάρχουν δεν αναγνωρίζονται από την Πολιτεία.

Προοπτικές

Σύμφωνα με το Άρθρο 29 του ν.4439/2016 εξελίσσεται διαδικασία για τη ρύθμιση του επαγγέλματος του μηχανικού, που θα οδηγήσει και σε αλλαγές στην οργάνωση των Μητρώων φυσικών προσώπων και Εταιρειών που παρέχουν Υπηρεσίες στον Δημόσιο και Ιδιωτικό Τομέα.

- ▶ Ευχαριστώ για την Προσοχή σας